

672 237

SUPPLEMENT TO
THE
MYSORE GAZETTE.

ಮೈಸೂರು ಗಜೆಟ್. ನವೆಂಬರ್.

Published by Authority.

BANGALORE, SATURDAY 28TH SEPTEMBER 1867.

MISCELLANEOUS PAPERS.

REPORT ON THE CULTIVATION OF THE MULBERRY, AND THE REARING OF THE SILK WORM IN THE MYSORE.

KINGHERRY, 4th May 1867.

To—The Secretary to the Commissioner for the Government of the Territory of H. H. the Maha Rajah of Mysore.

SIR,

In compliance with your request, I have much pleasure in forwarding the accompanying report of the cultivation of the mulberry tree and of the rearing of silk worms in the Mysore country, as well as a short description of the extension of silk trade in this country during the year 1866—67.

During the past twelve months I have endeavoured to carry out my original plans for the improvement of the cultivation of the mulberry tree and of the quality of the silk; but owing to the continual drought the season has proved unfavourable, and I have not every where met with success I had expected, yet taking into consideration the progressing state of both trees and silk worms that have been successfully acclimatized up to this time, I have no hesitation in stating that should the coming season prove more satisfactory, all my anticipations may yet be realized.

IMPROVEMENT IN THE CULTIVATION OF THE MULBERRY.

When, on my arrival in this country, I first examined the mulberry trees, I found they had much degenerated and retained but little of their original properties. This in my opinion was owing to their cultivation not being properly understood or their value appreciated. I have endeavoured to substitute for the trees grown worthless and effete a better growth obtain-

ed by cuttings and from seed which I have received from various countries. These trees which are now flourishing contain better nourishment for the silk worms, and their saccharine matter must necessarily improve the condition of these delicate insects. All the native merchants, especially the cultivators, who have had transactions with me, and who have seen my method of treating the tree now possess cultivated tracts nearly equal to mine, and it is not uncommon to see whole gardens planted with "*Moris Sinensis*" and "*Perotetre*" which much excel the species cultivated formerly both as regards the trees and leaf obtained from them. Should the planting not have extended as much as anticipated, it must not be ascribed to unpopularity but to proper causes, namely, the great want of rain and general bad season. I have myself seen gardens in splendid condition at Closepett, Muddoor and Mulwully, and many high cast Hindoos who were prejudiced against this innovation have now given up the sugar cane to plant the better paying mulberry.

In conclusion, I beg to state that I shall be happy to furnish any applicant with cuttings of the best sorts of trees. From the report of the Superintendents you will perceive that more land is in cultivation at present than there was this time last year.

BOMBYX.

During the past year the Government endeavoured to distribute throughout the country a better variety of silk worm, and has commissioned me to furnish two varieties of Japanese breeds; the one acclimatized at my establishment at Kingherry and the other exported directly from Japan. The first, having been distributed during September and October, which, owing to the lateness of the season, were very wet months, failed in some places. Of the second, a large quantity was circulated some of which did not succeed, as the journey from Japan had proved injurious, but the remainder—

238 has proved sufficient to provide cocoons enough to encourage the ryots in cultivating this most productive silk worm. Should the Government think fit to continue the introduction of this Japanese species, I am sure that in two years they will be acclimatized in this country a species of worms healthy and most remunerative. I am sorry to have to state that the "Atrophy," common in Italy, has made its appearance here, and causes great ravages amongst the worms in different districts. It is therefore highly necessary for the welfare of this branch of industry, that a new breed be introduced, and I have no doubt that this primitive Japanese race will cause in a great measure a cessation of this virulent disease. To give weight to this statement I have to refer you to my letter of 4th July of 1866, in which I have explained my theory respecting the improvement of the silk trade and the breeding of silk worms; and I have no doubt that if this method be persevered in, we shall be able to arrest the progress of a disease which has already made its appearance in this country, and which has caused such ravages in Europe.

SILK TRADE.

The establishment of a silk factory at Kingherry has already brought forth good effects. The natives of Closepett, Muddoor and Mulwally now strive to produce silk equal to ours in quality and they succeed in part. I am happy to say that the first class silk that I have bought this year for exportation to Europe was better ruled off, and fetched a higher price than formerly, thus increasing the importance of the trade in this country, and much raising the price I have paid to the producers. The refuse silk (Chussum) not taken into consideration before, has now risen to an important place in the silk market. The attention of the natives was directed to the fact of my buying and exporting large quantities, and on my explaining the use to which it could be put, they at once commenced to manufacture therefrom a quality of silk very useful for making over cloths and different articles of native dress. Notwithstanding the bad season we have experienced together with the money crisis and the cotton failure, the silk market has remained firm with a tendency to rise; and from the news lately received from Europe I have no doubt this state of things will continue.

The abolition of the local tax on silk has been well received by all the silk producers, and there is no doubt that this wise measure will prove a great boon to the Mysore country.

KINGHERRY FACTORY.

Besides the varieties of the mulberry tree introduced here last year, I have now, growing on the estate, two other kinds of mulberry, which will flourish as standard trees in dry land. They are named "Moris

Alba" and "Moris Nigra." These have been grown by me out of imported seed and will yield four crops of leaf each year; they do not require the great expense of irrigation, which at the best does not cause the tree to bear more than five crop.

I quite coincide with Superior Motti when he says that the introduction of standard trees will prove highly beneficial to India, nay, I beg to add especially to Mysore, where not only the people feel already a great interest in the cultivation of the mulberry, but the country is in every way adapted to its growth. Our new steam Filature which is now completed for 50 basins will be augmented to 80 within the year. This delay has been caused by the loss of the first machinery sent from Europe. The orphan girls I employ here have shown much intelligence and have acquired a thorough knowledge of their work during the past year; they can reel off silk as well as European women.

Our cultivation has extended to double to what it was last year, and all the latest improvements have been introduced in our breeding establishment.

In conclusion, I beg to thank the Mysore Government for the support it has so cordially afforded me in my enterprise, at the same time assuring it that when the water course leading from the river in the Kingherry tank is completed, the success of my establishment and that of the many cultivators depending on it will at once be assured.

I have &c.,
(Signed) A. De VECCHI.

ಚಿಲ್ಲರೆ ರೇಷನ್ ಪಯ

ಮೈಸೂರು ಶೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಪಾತೂತ್ ಗಿಡ ಪೊರಡುವದು ರೇಷನ್ ಹುಳುವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು ಯಿವುಗಳ ವಿಷಯವಾದ ರಿಪೋರ್ಟು.

ತಾರೀಖು ೨ನೇ ಮೇ ೧೮೬೬ರೇ ಯಿಸವಿ ಕಂಗೇರಿ.

ಮೈಸೂರು ಭೂರಗಳ ಶೀಮೆಯ ರಾಜ್ಯ ಭಾರದ ಕಮ್ಮಿಪನರ ವರ ಸೆಕರೆಟೇರಿಯವರಿಗೆ.

ತಾವು ಕೋರಿದ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ಶೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಪಾತೂತ್ ಗಿಡ ಪೊರಡತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ರೇಷನ್ ಹುಳುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ೧೮೬೬-೬೭ನೇ ಯಿಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಶೀಮೆಯೊಳಗೆ ರೇಷನ್ ಪ್ರಾಸಾರ ಯೆಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆದಿರುತ್ತೋ ಅದರ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಳೆದ ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತೂತ್ ಗಿಡಗಳನ್ನು ರೇಷನ್ ಯ ಗುಣವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟೆನು, ಆದರೆ ಬಹಳ ದಿವಸ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೇ ಒಡ್ಡರಿಂದ ಹವಾ ವಿರುದ್ಧವಾಯಿತು, ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಯಿದ್ದ ವಿಷಯಗಳು ಸರ್ವಾಂಶದಿಂದಲೂ ಕೈ ಕೂಡಲಿಲ್ಲವು ಆದಾಗ್ಯೂ ಇದುವರಿಗೆ ಈ ಶೀಮೆಯ ಅಹವಾಲಿಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಬಾಳಿಕೆಯಾದಂ ೨ ಸದರಿ ಗಿಡಗಳು ಮತ್ತೂ ರೇಷನ್ ಹುಳು ಯಿವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕರವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು

ಅಲೋಚಿಸಿದರೆ ಈಸಲ ಮುಳ್ಳೆ ಮುಂತಾದ್ದು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ಫಲಕರವಾಗಿ ಬಹುದೆಂಬದಕ್ಕೆ ನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವು.

ಪಾತೂತ್ ಪ್ರೆರಿಡತಕ್ಕದ್ದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.

ನಾನು ಮೊದಲು ಈ ಶೀಮೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಅಜಮಾಯಿಷೀ ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಜಾತಿ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟು, ಅದರ ಮೂಲಗುಣ ಹೋಗಿರುವಂತೆ ತಿಳಿದನು. ಈ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪ್ರೆರಿಡತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರಿಂದಲೂ, ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ ವಿಂತಾದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರಿಂದಲೂ ಹೀಗಾಯಿತೆಂದು ಯೆಣಿಸುತ್ತೇನೆ, ಅಪ್ರಯೋಜಕರವಾಗಿಯೂ, ಬೀಳಾಗಿಯೂ, ಯಿರುವ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ರೆಂಪಗಳೆಂದಲೂ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಬಂದ ಬೀಜಗಳಿಂದಲೂ, ಯಿನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರೆರು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟೆನು, ಈಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂಥಾ ಈ ಗಿಡಗಳಿಂದ ರೇಷ್ಲೆ ಹುಳಗಳಿಗೆ ಯಿನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೇವು ಉಂಟಾಗುವದಲ್ಲದೆ ಮಹಾ ನಾಜಾಕಾದ ಈ ಹುಳುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಈ ಯೆಲೆಗಳ ಮಧುರ ರಸವು ಕಾರಣವಾಗುವದು. ನೇಟಿನ್ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಸರಗಡ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡಿಸಿ ನಾನು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಯಿರುವಂಥಾ ಬೆಸಾಯಗಾರರಲ್ಲ ನಾನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿರುವದಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿ ಜಮೀನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನೇಟಿನ್ ತೋಟಗಾರರು ಕೆಲವು ಬಗೆ ಗಡಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಯಿದು ಆಕಾರದಿಂದಲೂ ಯೆಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಪೂರೈದಲ್ಲಿ ಪ್ರೆರಿಡತಕ್ಕ ಯಿದ್ದ ಗಿಡಗಳಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಮೇಲಾಗಿ ಯಿರುತ್ತೆ. ಯಿದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಪ್ರಬಲಿಸದೇ ಯಿದ್ದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕರೆ ಯಿಲ್ಲದೇ ಯಿರುವದೇ ಯಿದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಕೂಡದು ಪರಂತು ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೇ ಹೋದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹವಾ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಕಾರಣವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಕೂಲೀನ್ ಪೇಟೆ, ಮದ್ದೂರಿ, ಮಳವಳ್ಳಿ, ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಳು ಬಹಳ ವೆಳ್ಳೆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದನು, ಈ ನೂತನವಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿರುದ್ಧ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ಫುತ್ರಮ ಜಾತಿಯ ಹಿಂದುಗಳು ಈಗ ಗನ್ನಾ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವೆಳ್ಳೆ ಲಾಭಕರವಾದ ಪಾತೂತ್ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ತಿಳಿಸುವದೇನೆಂದರೆ, ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ವೆಳ್ಳೆ ತರದ ಗಿಡಗಳ ರೆಂಪಗಳನ್ನು ಕೊಡುವೆನು. ಸೂಪರ್ ಟೆಂಡೆಂಟ್ಗಳು ಬರದ ರಿಪೋರ್ಟನ ದನೆಯಿಂದ ಕಳೆದ ಯಿಗವ ಯಿದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಆಗಿದ್ದದ್ದಕ್ಕೆಂತ ಈಸಲ ಬಹಳ ಭೂಮಿ ಪಾತೂತ್ ಸಾಗುವಳಿ ಆಗಿರುವಂತೆ ತಮಗೆ ತಿಳಿಯ ಬಹುದು.

ಬ್ಯಾಂ ಬಿ ಕ್ಸ.

ಕಳೆದ ಇನವಿಯಲ್ಲಿ ಗವರ್ನಮೆಂಟನವರು ಇಲ್ಲಿರುವದಕ್ಕೆಂತ ವೆಳ್ಳೆ ಜಾತಿ ರೇಷ್ಲೆ ಹುಳಗಳನ್ನು ಈ ಶೀಮೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಕ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಜರ್ಪಾ ದೇಶದ ಯೆರಸು ಜಾತಿ

ಹುಳಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವಂತೆ ನನಗೆ ನಿಯಮಿಸಿದರು. ಈ ಯೆರಸರ ಪ್ರೆಕೆ ಪೊಂದು ಜಾತಿ ಕೆಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಾರಖಾನೆಯೊಳಗೆ ಬೆಳೆಸಿದ್ದು ಮತ್ತೊಂದು ಜಾತಿ ಪರಭಾರ್ಯ ಜವಾಹಿ ಶೀಮೆಯಿಂದಲೇ ಬಂದದ್ದು ಈ ಪ್ರೆಕೆ ಮೊದಲನೇ ತರಹದ್ದು ಸಪ್ಪಂಬರಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮಾಹೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ, ಆಯಾಂ ಮೀರೀ ಆ ಯೆರಸು ತಿಂಗಳು ಬಹಳ ಮಳೆಗಾಲವಾದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವು ಕಡಿ ಹುಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲಾ ಯೆರಸದ ಜಾತಿಯ ಹುಳಗಳು ಬಹಳವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆ ಪ್ರೆಕೆ ಕೆಲವು ವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲಾ ಯಾತಕ್ಕಂದರೆ, ಜರ್ಪಾ ದೇಶದಿಂದ ಯಿಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಯಿತು ಉಳ್ಳೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೂಡುಕಟ್ಟಿ ರೈತರು ಬಹಳ ವೃದ್ಧಿ ಕರವಾದ ಈ ರೇಷ್ಲೆ ಹುಳಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದಕ್ಕೆ ಉತ್ಸಾಹ ಉಂಟಾಯಿತು. ಈ ಜರ್ಪಾ ದೇಶದ ಹುಳಗಳು ಈ ಶೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲ ಪಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಗವರ್ನಮೆಂಟನವರು ಯೆಣಿಸುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಯೆರಸು ಸಂವತ್ಸರದೊಳಗಾಗಿ ಅವುಗಳು ಈ ಶೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಕೆಯಾಗಿ ಬಹಳ ಲಾಭಕರವಾಗುವದು. ಇತ್ತೀಚೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿರುವಂಥಾ ಫೊಂದು ಬಗೆ ಲಟ್ರಾವೊಲಿ ಯೆಂಬ ರೋಗ ಯಿಲ್ಲಿಯೂ ಉಂಟಾಗಿ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹುಳಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಹಲಾಕು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವ್ಯಾಪಾರ ಜೇಮವಾಗಿ ನನಿಯತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವದೇನೆಂದರೆ, ಫೊಂದು ಹೊಸ ಜಾತಿ ಹುಳವನ್ನು ತರಿಸಿ ಈ ಶೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜರ್ಪಾ ಶೀಮೆಯ ಈ ಮೂಲ ಜಾತಿ ಹುಳಗಳು ಸದರೀ ಪ್ರಬಲವಾದ ರೋಗವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡುವದು ಈ ಸಂಗತಿಗೆ ದಾಖಲೆಯಾಗಿ ಒತ್ತಿನೇ ಇನ್ನವಿ ಜಾಲ್ಮಿ ಕನೇ ತಾರೀಖಿನ ನನ್ನ ಕಾಗದವನ್ನು ಮಾಂಬುಸಬೇಕು. ಸದರೀ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಲೆ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಮತ್ತು ರೇಷ್ಲೆ ಹುಳಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಯಿರುತ್ತೇನೆ. ಸದರೀ ಕ್ರಮಪ್ರಕಾರ ನಡೆಸಿದರೆ ಯಿದುಮರೆಗೆ ಈ ಶೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಯೂರೋಪ್ ಶೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ನಷ್ಟವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿಯೂ ಯಿರುವ ಸದರೀ ರೋಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನಾವು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡಬಹುದು.

ರೇಷ್ಲೆ ವ್ಯಾಪಾರ.

ಕೆಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಲೆ ಕಾರಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇದು ವರಿಗೂ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೂಲೀನ್ ಪೇಟೆ, ಮದ್ದೂರು, ಮಳವಳ್ಳಿ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಜನಗಳು ನಮ್ಮ ರೇಷ್ಲೆ ಗುಣಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ರೇಷ್ಲೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ತರದೊಂದು ಮಾಡುವದಲ್ಲದೆ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಫಲವೂ ಆಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಯೂರೋಪ್ ಶೀಮೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಂವತ್ಸರ ನಾನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ ಅವ್ವರಿ ತರದ ರೇಷ್ಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದಕ್ಕೂ ಪೂರೈಕೆಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಖರೀದಿ ಬಂದ್ದು ಇದರಿಂದ ಈ ಶೀಮೆಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಲೆ

240

ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗುವದಕ್ಕೂ ಖರೀದಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವದಕ್ಕೂ ಪೈರುದಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರೀದಿ ಕೊಡುವದಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಖಜರಾ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರಷ್ಟೆ ಅದು ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸರಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಕೊಂಡು ವಿಲಾಯಿತಿಗೆ ಸಾಗಿಸ ತಕ್ಕ ಸಂಗತಿ ನೇಟಿಮೆಗೆ ತಿಳಿದು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಇದರ ಪುನರ್ಯೋಗವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿದರು. ಹವಾ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದೆ ಹಣಾ ಕಾನುಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಸಂಭವಿಸಿ ಅರಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದಾಗ್ಯೂ ರೇಷ್ಮೆ ಸರಕು ಮಾತ್ರ ಪೊಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ದಾರಣೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಈಚೆಗೆ ವಿಲಾಯಿತಿಯಿಂದ ಬಂದ ಸಮಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಇರುವದೆಂಬದಕ್ಕೆ ಯೇನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ರೇಷ್ಮೆಗೆ ಈ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಕರರಾಗಿದ್ದ ಲೀಸ್ ಮೋಖೂಫಾದ್ನರಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಪೈರುದಾರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾದ್ದಲ್ಲದೆ ವಿಸೇಕವಾದ ಈ ಯೇರ್ಪಾಡು ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಗೆ ಬಹಳ ಪುನಕಾರವಾಗಿರುವದು.

ಕೆಂಗೇರಿ ರೇಷ್ಮೆ ಕಾರಖಾನೆ.

ಕಳೆದ ಇಸವಿ ಪೊಳಗೆ ಈ ಬಳಿ ಹಚಿದಂಥಾ ತರಹಾ ತರಹಾ ಪಾತೂತ್ ಗಿಡಗಳು ಕಿಪಾಯಿ ನನ್ನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೇರೆ ಯರಡು ಬಗೆ ಪಾತೂತ್ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಮುಖ್ಯ ಜರ್ಮಿಯಾ ಬೆಳೆದು ಪೊಳ್ಳೆ ಪೊಂದು ಸಮಾನೆಯಾಗಿರುವದು ಈ ಸೀಮೆಗೆ ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬೀಜಗಳು ಹಾಕಿ ಈ ಗಿಡಗಳು ಬೆಳೆಸಲ್ಪಟ್ಟು ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಗಿಡಗಳು ವರುಷಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಸಲಾ ಯಲೆಗಳು ಬಿಡುವವು ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಲಾಗವಡು ಮುಟ್ಟಿಸಿ ನೀರು ಬಿ

ಡಬೇಕಾದ ಜರೂರಿಲ್ಲ ಹಾಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವದರಿಂದ ೫ ಸಲಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಲೆಗಳು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ನೀಯರೆ ಫೊಟ್ಟಿಯಂಬವರು ಹೇಳಿದ ಅಂಕವನ್ನು ನಾನು ಸಂಭೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂಮತಿಸುತ್ತೇನೆ ಹ್ಯಾಗಂದರೆ ಕಾಯಂಮಾದ ಗಿಡವನ್ನು ತಂದು ಹಾಕುವದರಿಂದ ಇಂಡಿಯ ದೇಶಕ್ಕೆ ತತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕ. ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾಗಿರುವದು ಈ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಪೂರ್ವವೇ ಪಾತೂತ್ ಗಿಡವನ್ನು ಪೈರಿ ತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಕ್ಕರೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ ಈ ಸೀಮೆ ಸರ್ವಾಂಶದಿಂದ ಲೂ ಸದರಿ ಪೈರಿಗೆ ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಈಗ ಪೂರೈಸಿದಂಥಾ ನಮ್ಮ ಹೊಗೆ ಯಂತ್ರದ ಕಾರಖಾನೆ ೫೦ ತಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುತ್ತಾ ಈ ಸಂವತ್ಸರದೊಳಗಾಗಿ ೧೦ ತಟ್ಟೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುವದು. ವಿಲಾಯಿ ತಿಯಿಂದಾ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯ ಯಂತ್ರವು ನಷ್ಟವಾದ್ದರಿಂದಲೂ ಸಾವಕಾಶ ಪುಟಾಯಿತು ಕಾಯಿ ತಂದೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹುಡಗೀರು ಕಳೆದ ಇನವಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬುಸ್ಸು ವಂತರಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಹೆಂಗಸರಂತೆ ರೇಷ್ಮೆ ತೋಡುತ್ತಾರೆ ನಾವು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿರುವದು ಹೋದ ಸಂವತ್ಸರಕ್ಕಿಂತಾ ದುಗಣಿಯಾಗಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ಪುಟಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ನನ್ನ ಫಾರ್ಮ್‌ಕ್ಕೆ ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕುಮ್ಮಕು ಮಾಡಿದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಬಹಳ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಹೊಳೆಯಿಂದ ಕೆಂಗೇರಿ ಕೆರೆಗೆ ಅಗಿಯುವ ಕಾಲ್ಸೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಇದೇ ನನ್ನ ತೋಟಗಳಿಗೂ ಇತರ ಪೈರುದಾರ್ ತೋಟಗಾರ್ ತೋಟಗಳಿಗೂ ಮುಖ್ಯಧಾರವಾಗಿರುವದರಿಂದ ನಮ್ಮಗಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಫಲವಾಗುವ ಸಂಗತಿ ನಿಶ್ಚಯ ಪಡುವದು.

(Signed) A. De VECHJ.